

Checklist zakelijk schrijven¹

Criterium	Mogelijke fouten
Tekstopbouw	
1. De tekst heeft een logische opbouw.	Warrige of onlogische structuur, onnodige herhalingen
2. De tekst bestaat uit inleiding, midden, slot.	Inleiding en/of slot ontbreken of zijn te beperkt uitgewerkt, middenstuk te beperkt
3. De tekst heeft een goede indeling in alinea's	Geen, onduidelijke of onevenwichtige indeling in alinea's Geen of meerdere kerngedachten per alinea, geen kernzin per alinea
4. De tekst is duidelijk gestructureerd (aan de hand van signaalwoorden, verwijswaarden, overgangszinnen en – alinea's)	Weinig samenhang tussen zinnen/alinea's Fout of vaag gebruikte signaalwoorden en verwijswaarden ²
Formulering	
5. De woordkeuze in de tekst is aangepast aan tekstdoel en doelpubliek: zakelijk taalgebruik, Standaardnederlands en goed gebruik van vaktaal.	Woordkeuze niet aangepast aan doelpubliek: te makkelijk / te moeilijk Fout register: te informeel / te hoogdravend Tussentaal en/of dialectische elementen Fout gebruik van vaktaal, of te weinig vaktaal Te vaag/onnauwkeurig woordgebruik Inconsequenties: jij/je en u door elkaar, heden en verleden tijd door elkaar
6. Zinsconstructie: de tekst bestaat uit eenvoudige, heldere zinnen van goede lengte.	Te korte zinnen / te lange, complexe zinnen Te zware stijl door onnodig ingewikkelde en/of lange zinnen (vb. overbodig passief, lange aanlopen, tangconstructie en/of naamwoordconstructies) ³
Spelling en grammatica	
7. De tekst is correct en voldoet dus aan spelling- en grammaticaregels.	Spelfouten (o.a. werkwoordsfouten, jou/jouw) Fouten tegen leestekens, hoofdletters Overeenstemming onderwerp-werkwoord, foute verwijswaarden (o.a. die/dat)

¹ Gebaseerd op: <http://www.taalonthaal.ugent.be/>

² Signaalwoorden structureren een tekst, vb. bovendien, terwijl, hoewel, ten eerste. Verwijswaarden verwijzen naar iets dat eerder genoemd werd, vb. dat, die, hem, het.

³ Overbodig passief: vb. Momenteel wordt door de directie onderzocht of het probleem opgelost kan worden.

Lange aanloop: vb. *Hoewel het schoolfeest weken aan een stuk enthousiast gepromoot was door alle leerkrachten en ook door de leerlingen zelf*, kwamen maar weinig ouders opdagen.

Tangconstructie: vb. De Amerikaanse kiezers moesten, *omdat George W. Bush niet herkozen kon worden*, een nieuwe president kiezen.

Naamwoordconstructie: vb. De politie zorgde voor *het bewaken* van de boeven.

Zie ook: handboek IOT Taalsessies: De Wachter, L., Verrote, L., e.a. (2011) *Taal@hogeronderwijs*, Leuven: Uitgeverij Acco.